

Federico Díaz – Outside Itself

Vlasta Čiháková Noshiro

Federico Díaz (1971) se prezentuje v rámci samostatného kolaterálního projektu *Outside Itself* – Interaktivní instalace sestavená roboty bez doteku lidské ruky – od konceptu po zhmotnění (Benátky, Arsenale Novissimo, Nappa 90, 4. 6. – 30. 9.), „site specific“ projektu v severní hale 500 let starých přístavních doků Arsenale. Naprogramoval na počítači a s pomocí robotů vytváří objekt, který reaguje na proměny světla a stínu v místě instalace, vyrůstá a mění svou podobu jako živý organismus. Vlastní instalace sestává z množství černých kuliček o velikosti pingpongového míčku, které slepují a vrství dva speciálně seřízené roboti na základě matematicky zpracovaného programu a analýzy infračerveného spektra světla do tvarové proměnné kompozice. Objekt se utváří při stálém proudění návštěvníků po vymezené ploše, která je intenzivně osvětlována z projektorů. Každá kulička zastu-

puje jeden světelný foton. Optické senzory monitorují dopad světla na toto místo a pořizují záznam toku dat a informací o jeho proměnách pro řízení robotů. Údaje o intenzitě světla se liší nejen podle toho, zdali je noc nebo den, ale také podle počtu lidí, kteří se v instalaci různě pohybují a jsou různě barevně oblečení. Každý pohyb a barva jejich šatů, volená podle jejich psychologického rozpoložení, absorbuje nebo odráží jiné světlo. Instalace je tak plně závislá na jejich reakcích. Kdyby žádný návštěvník nepřišel, objekt nevznikne. Senzory zůstanou hluché a roboti vyrobí jen čistou plochu, bez dynamických forem. Tento problém však nenastává, neboť instalaci navštěvují diváci, kteří se aktivně zapojují do tvorby. Na světelné ploše je zaujme vlastní stín, který se objevuje jako záznam jejich pohybů v místě a reálném čase. Stíny návštěvníků pak vytvářejí mapu, která je neustále vyhodnocovaná algoritmem,

a v průsečících, kde se pohybové stopy protínají, roboti začínají pracovat a stavět. Výsledkem je přidání jedné kuličky zhruba každých 25 vteřin, někdy až 2000 denně. Instalace roste a proměňuje se během svého trvání. Koncem září, kdy skončí, by mělo být zformováno do výsledné kompozice asi 250 000 kuliček. U příležitosti masové navštěvovaného Biennale s tematickým zadáním ILLUMINATIONS, dostala i metaforicky pojaté výstavy „Světla“ a „Národů“, tak diváci všech možných národností světa ovlivní konečnou podobu díla a dodají mu nadnárodní význam. Instalace *Outside Itself* je novým vývojovým stupněm díla, které Federico Díaz vytvořil na konci roku 2010 pro MASS MoCA – Muzeum současného umění v Massachusetts. Jiná, nazvaná *Geometric Death Frequency* 141, je do jara 2012 vystavena na dvoře muzea a údajně odolává i tornádům. Je tvořena stejnými černými kuličkami jako

v Benátkách, sestavená roboty do asymetrického tvaru vlny ve virtuálním, 15 m dlouhém a 6 m vysokém kontejneru. Trojrozměrné ztvárnění písňových dat a informací o místu před muzeem „vyneslo“ ve zvláště konstruované kuličce až do druhého patra budovy. Projekt v Benátkách je ještě obohacen o svůj vizionářský význam interakcí s diváky. Roboti představují prodlouženou ruku našich smyslů, jež překračuje meze lidské tělesnosti, stejně jako společnost dnes využívá pokročilých technologií k simulaci a podněcování smyslových zkušeností. Technologie počítá i s interkomunikací a ve shodě s názvem Díazova díla, má schopnost jít „za sebe či mimo sebe samu“. Vzniká nová forma živé a proměnlivé biomorfni architektury, jež zrcadlí samorganizací tok pohybu a chování lidí. V informačním slova smyslu by v budoucnosti měla sloužit tvorbě nových forem života i sociálních networků.

Díaz se zabývá interakcí a mezilidskou komunikací už dlouhou řadu let. Za jedno ze svých prvních vynikajících děl Generatrix obdržel zvláštní cenu Milano Europe, Futuro Presente 2001 a na Biennale ve Florencii v roce 2007 Premio Internazionale Lorenzo il Magnifico v kategorii nových médií za projekt *Sakura* (2005). Ve Spojených státech byla jeho instalace ve veřejném prostoru poprvé prezentována pod názvem *Ultra* v roce 2008, v rámci výstavy MOMA/PS.1, Art Basel na Miami Beach. V roce 2010 byl vybrán, aby reprezentoval Českou republiku na EXPO v Sanghaji, kde vystavil *LacrimAu*, senzoricky monitorovaný objekt obří lidské stopy, pokrytý 24 karátovým zlatem, v interaktivní instalaci českého pavilonu. Letos v létě byl tento objekt prezentován na festivalu *Smetanova výtvarná Litomyšle*, v Novém kostele Církve bratrské, za účelem pomoci dětem a seniorům ze sociálně slabých vrstev. Umělcovo krédo zní: Umění je uměním tehdy, není-li tvořeno lidskou rukou.

Zkrácený text prezentace projektu na ForFestu v Kroměříži

Federico Díaz, *Outside Itself*, 2011, interaktivní instalace, mixed media. Foto Blanka Jiráčková (3x)

